

Un cop finalitzada la fase de capacitació i acompanyament de la CRIDA ens queda, ara, fer un balanç dels aprenentatges que hem tret del procés i com aquests lliguen i poden millorar el projecte inicial que vam presentar. A grans trets, aquesta CRIDA ha estat, per a nosaltres, una oportunitat per reflexionar, identificar i millorar una pràctica impulsada des del Centre que donava resposta a un repte. A més, ens ha ofert una sèrie d'eines i suports per tal d'incorporar una mirada d'educació 360 a les nostres pràctiques educatives.

Abans de res explicarem que aquest article l'hem articulat al voltant de dos nodes: 1) Què hem après del procés i 2) Com lliguem aquests aprenentatges amb el nostre projecte inicial i com el podem millorar.

Doncs bé, tal com ens va dir en Yago a l'última trobada... 5, 4, 3, 2, 1... comencem!

Al llarg d'aquest procés hem estat diverses les persones que hem participat i... sí, tot i que tant la Pilar com la Cristina (i la Laura en menor incidència per ser la més jove) portem més de vint-i-cinc anys treballant en l'àmbit educatiu, podem afirmar que en la CRIDA hem après i no només hem après, en general, sinó que hem après significativament. A més a més d'aprendre ens hem sorprès, molt i molt gratament.

D'entrada ens ha sorprès que la Fundació Bofill organitzés la CRIDA a Centres Educatius i l'organitzés de forma tan excel·lent. Destacables són, per a nosaltres,

- la jornada de capacitació de la CRIDA amb l'Elena Sintes, el Moisès Esteban i el Jordi Collet,
- el Learning Walk de l'IE Trinitat Nova,
- l'ambient de treball i l'actitud (boníssima la frase de Nicanor Parra, l'hem posada com a lema de Centre),
- l'organització (agraïm amb aquestes paraules a la Júlia Betrian, i a l'equip de facilitació, la seva atenció, recolzament i suport en tot moment),
- el material recopil·lat i entregat així com els aparellaments amb altres centres educatius han estat idonis –en el nostre cas vam estar aparellats amb l'IE Gornal de l'Hospitalet, amb una població i problemàtica molt similar a la nostra–,
- i... com no, per què no dir-ho, els emorzars a l'escola "Encants de Barcelona", de luxe.

Considerem que aquest procés ens ha fet un “clic” a les nostres trajectòries que fa que reconduïm la forma d'ensenyar, de veure els centres educatius, tot el que els envolta, i, per suposat, els alumnes i les famílies.

En primer lloc hem après en què consisteix ser un **centre educatiu amb mirada 360**. Aquesta era la primera pregunta que ens feiem a l'inici del procés. Anem a repassar-ho per tal de lligar-ho amb el nostre projecte inicial.

Principalment **es tracta del moviment de l'educació a temps complet al món**. Actualment, al segle XXI, ens situem a un **nou escenari social** caracteritzat per:

- **Temps de les famílies:** Disminució del temps de què les famílies disposen per a les responsabilitats educatives.
- **Temps “fora” l'escola:** Hi ha una necessitat creixent de recursos educatius i de cura per tal de conciliar els horaris laborals amb els escolars.
- **Espais de socialització:** El carrer és el lloc de convivència i de socialització i a Sant Roc (on està situat l'Eugeni d'Ors) s'ha convertit en un espai potencialment perillós.
- **Nous agents educatius:** La família i l'escola ja no són els únics agents educatius, sinó que avui dia també s'educa a partir d'altres institucions, mitjans i àmbits
- **Crisi econòmica:** Afecta a les famílies més vulnerables com les dels nostres alumnes i incideix negativament en el pressupost de política pública en educació.
- **Desigual oferta educativa fora del currículum:** Menjadors, aula matinal, extraescolars, estudi assistit Afecta negativament a aquells centres situats en contextos socialment més vulnerables com és el barri de Sant Roc de Badalona.
- **Activitats enriquiment educatiu:** L'accés a experiències d'aprenentatge diverses i a extraescolars de qualitat és desigual, ve condicionat per l'origen social de les famílies.
- **L'escletxa d'aprenentatge:** Desigualtat d'oportunitats educatives, fracàs escolar, iniquitat educativa.

És, en aquest nou escenari social, que es planteja un **nou model educatiu** que: **Promou, amplia i connecta els temps, els espais i els agents educatius del territori per garantir de forma efectiva la igualtat d'oportunitats educatives**. I cap aquest nou model d'institut és cap a on volem anar nosaltres.

És a dir, pretenem que l'institut Eugeni d'Ors de Badalona sigui un centre que:

- Redueixi desigualtats educatives.
- S'adapti a la realitat social i familiar actual.
- Assoleixi majors nivells d'èxit escolar.
- Treballi amb la comunitat i l'entorn.

Per això, aplicarem els **elements clau** d'un centre educatiu amb mirada 360 al nostre centre:

- **Més temps d'aprenentatge:** Mínim 1h més al dia o 10 dies més a l'any dins l'escola. El projecte ROBOVA es desenvolupa una hora un cop a la setmana, en horari extraescolar. A més a més, el nostre centre està obert de 8.00 a 22.00h.
- **Fort lideratge:** Dels equips directius, del municipi i de la comunitat. Aquest projecte el lideren la directora, la cap d'estudis, la professora de tecno. i la TIS.
- **Optimització del temps per a l'aprenentatge:** Innovació en els temps i les pràctiques educatives.
- **Millora del clima escolar:** Activitats per fomentar un esperit escolar comú. L'aprenentatge entre iguals fa que millori el clima escolar. A més a més, hem instaurat al Centre les **pràctiques restauratives** que permeten prevenir la detecció, la gestió i la resolució de situacions conflictives en diferents àmbits (familiar, educatiu, social...), reforçant els vincles afectius entre les persones afectades.
- **Aprenentatges en àrees no estrictament acadèmiques**, com ara la robòtica i l'art.
- **Orientació:** En les transicions educatives, per a la carrera professional, a les famílies.
- **Formació contínua del professorat:** Mentoria, retroalimentació.
- **Avaluació:** Participació activa dels docents, dels estudiants i de tots els agents educatius vinculats.

Les estratègia i les variables que relaciona el projecte ROBOVA són: **TEMPS, ESPAI i AGENTS.**

També ens ha quedat clar que un centre educatiu amb mirada 360 és aquell que **treballa en xarxa amb d'altres espais, temps i agents educatius per**

aconseguir 3 objectius clau (els 3 objectius que volem assolir per a què l'institut Eugeni d'Ors de Badalona esdevingui un centre 360):

- **Valor i Personalització:** Millorar la connexió entre els aprenentatges lectius i no lectius, buscant una major qualitat educativa i atenent als interessos i motivacions dels infants i joves. Com veurem més endavant, la idea és personalitzar l'ensenyament, acompanyar i formar.
- **Equitat:** Mitigar les persistents desigualtats educatives basades en l'origen social. En el nostre centre hi ha més de 19 nacionalitats contabilitzades.
- **Accés i Orientació:** Acostar i ampliar les oportunitats educatives, orientant a l'alumnat i actuant com a *hub* o com a *node* dins la xarxa educativa del territori. És a dir, des del projecte la idea és fer una teranyina d'agents que entrellaci tots els agents educatius del territori.(Consorti Badalona Sud, Biblioteca, Casal d'Avis de Sant Roc, Escola Josep Boada, Teatre Blas Infante, Ajuntament,...).

I la idea és que l'institut Eugeni d'Ors vagi cap a un **ecosistema d'educació 360** que connecti:

- integri i enriqueixi els temps i espais lectius i no lectius des del centre educatiu,
- l'activitat lectiva i no lectiva promovent itineraris d'aprenentatge personalitzat,
- l'institut amb l'entorn, enxarxant les activitats del centre educatiu amb el territori.

Aquest és el nostre desig!!

Com a colofó, a partir de tot el que hem vist al llarg del procés de la CRIDA, podem afirmar que nosaltres, i el projecte ROBOVA, som capaços de connectar espais i temps educatius per generar més i millors oportunitats d'aprenentatge pel nostre alumnat amb el desenvolupament del projecte que serà:

- **Personalitzat**, que no és individualitzat, ja que la base del projecte és el treball en equip (treball cooperatiu i col·laboratiu). No és un ensenyament individual sinó que es personalitza i es contempen les **motxilles emocionals de cadascun dels nostres alumnes**, tot el que **el sistema** els comporta aplicant la pedagogia sistèmica. Aquest projecte parteix dels interessos dels alumnes (la robòtica) i els enriqueix (afegint les arts: música i dibuix) i els connecta amb l'entorn, els recursos i el curriculum (amb el dins i el fora de l'institut).
- **Innovador**; aquest projecte dóna la capacitat a l'alumne que triï el que vol estudiar, allò que més li atrau.

- **Inclusiu**, volem que els nostres alumnes tinguin un sentiment de pertinença a l'institut i això ho aconseguirem mitjançant la inclusió.
- Està **vinculat al PEC**, des d'un punt de vista teòric, pedagògic i institucional.
- Que promogui la **reflexió col·lectiva i individual**, la implicació de les famílies, dels tutors del grup i de l'equip docent.
- El nostre projecte té per objecte construir un robot i aquest serà l'**artefacte identitari**. Però l'alumne és el centre de l'interès, no el robot en sí. Aquest "artefacte identitari" potenciarà l'**aprenentatge autònom** de l'alumne, des d'una mirada sistèmica de l'aprenentatge.
- Hem vist que el nostre entorn és un **espai educatiu enorme i molt divers** i això ens enriqueix. Tot i que al Centre hi ha contabilitzades més de 19 nacionalitats, volem que el nostre institut sigui un espai segur per a la inclusió i la mediació, no un "espai per sobreviure", ple de conflictes i situacions problemàtiques.
- A més a més, el nostre projecte aposta per les **famílies** per gestionar el **temps extraescolar**.
- És a dir, crea un **vincle entre tota la comunitat educativa**: alumnes, famílies, professors, territori i entorn. I això repercuteix positivament. El nostre lema és: **CONFIANÇA + COMUNICACIÓ = EQUIP**
- No volíem que fos un projecte d'extraescolars "per pobres" (això els feia pensar, tal com va dir en Jordi Collet, "sóc un desgraciat i plego"). **Volem canviar la mirada dels nostres alumnes i estirar**. I és així que vam buscar recursos per aconseguir tenir una extraescolar de qualitat, excel·lent i gratuïta. I des de la Direcció del Centre vam apostar per aquest projecte que aquí hem presentat.

Resumint, és fàcil caure en el fatalisme de creure que tot a la vida està determinat en funció de la família en què es neix, del barri en què es creix i de l'escola on s'estudia. Però, el fet de què l'institut Eugeni d'Ors de Badalona (centre catalogat com de màxima complexitat), amb el seu projecte ROBOVA, hagués estat seleccionat dins la CRIDA de Centre Educatius 360 de la Fundació Bofill és una advertència contra aquest fatalisme. Nosaltres, com a líders directius (les que hem assistit al procés formem part de l'equip directiu del Centre), motivadores i compromeses amb la innovació, creiem que es poden aconseguir bons resultats acadèmics i socials si els centres, i tot l'entorn en què es troben, s'ho proposen, s'impliquen i arriben a crear un centre educatiu amb mirada 360.